

Plenaire 12

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

23 november 2005

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

INHOUD

Opening van de vergadering	1
Berichten van verhindering	1
Hulde	
Hulde aan mevrouw Trees Merckx-Van Goey en de heer Johan Sauwens voor hun twintig jaar parlementair mandaat	1
Regeling van de werkzaamheden	11

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Norbert De Batselier

– *De vergadering wordt geopend om 11.41 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat berichten van verhindering zijn ingekomen van volgende leden:

Vera Van der Borgh, Francis Vermeiren, John Vrancken: gezondheidsredenen;

Jean-Marie Dedecker, Marleen Vanderpoorten: ambtsverplichtingen.

HULDE

Hulde aan mevrouw Trees Merckx-Van Goey en de heer Johan Sauwens voor hun twintig jaar parlementair mandaat

De voorzitter: Dames en heren, wij brengen nu hulde aan mevrouw Trees Merckx-Van Goey en de heer Johan Sauwens voor hun 20 jaar parlementair mandaat.

Mag ik de ontvangstmedewerkers verzoeken de jubilarissen naar hun plaats te begeleiden? (*Applaus*)

Geachte dames en heren, beste collega's, Trees en Johan, vandaag vieren we tijdens deze plenaire vergadering het heuglijke feit dat u 20 jaar parlementair-politieke activiteiten op uw naam hebt staan. Normaal had ook de heer Eric Van Rompuy gehuldigd moeten worden, maar hij verkoos daarvan af te zien om redenen die we in de pers hebben kunnen lezen. Het is jammer, maar het weze zo. Er waren nochtans mooie dingen te zeggen.

Ik begin deze huldiging met mevrouw Trees Merckx – ladies first. Ik neem aan dat Johan me dat niet ten kwade zal duiden.

Geachte mevrouw Merckx, beste Trees, vandaag brengen we u hulde voor 20 jaar uitstekend parlementair werk. Zoals gebruikelijk is bij huldigingen, graven we graag in iemands verleden, omdat enkele opgedoken feiten uit de levensloop een laudatio nu eenmaal boeiender maken, maar vooral ook de persoon beter 'neerzetten', zoals dat zo mooi heet.

Velen associëren u met de suikerstad Tienen, en terecht, maar slechts weinigen weten dat u van geboorte een echte Antwerpse bent. U genoot onderwijs aan een school van 't Stad. U volgde Latijn-Griekse bij 'de Dams' en ging daarna Rechten studeren. Voor de kandidatuur bleef u in Antwerpen, want de UFSIA was dichtbij, maar voor de licentie trok u naar Leuven. Criminologie interesseerde u duidelijk, want u behaalde na de licentie Rechten nog een getuigschrift Criminologie. Uw beroepsleven zag u in de advocatuur, wat de eerste professionele halte na uw studie was. U volgde stage bij een Dendermondenaar: onze ex-collega Durinck. Een tweede halte was het ministerie van Justitie en daarna kwam u in de politiek terecht.

Op 34-jarige leeftijd werd u in 1985 verkozen voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Dat was toen jong. Door het dubbelmandaat werd u ook lid van de Vlaamse Raad. Tien jaar later, in 1995, bij de eerste rechtstreekse verkiezing van het Vlaams Parlement, werd u verkozen als Vlaams volksvertegenwoordiger. U koos dus voor onze assemblee, wat mij als voorzitter natuurlijk verheugt. In die tijd was het nog normaal dat men koos in functie van de eigen interesses. In datzelfde jaar werd u bovendien actief in de gemeentepolitiek van Tienen. U werd meteen schepen van Financiën, Middenstand, Ruimtelijke Ordening en Toerisme. U combineerde een aantal jaren de gemeentepolitiek met uw Vlaams mandaat, en deed dat met veel overtuiging.

U pleitte immers voor zo'n combinatie van mandaten. In veel gevallen achtte u dat wenselijk. 'Actief zijn op twee politieke niveaus werpt zijn vruchten af – hoe zwaar het ook kan wegen', zo vond u. En u zei ook: 't Is soms wel moeilijk vol te houden, maar dikwijls ook onontbeerlijk.'

Maar u bleef de twee niet combineren. U koos in 2000 heel bewust voor onze assemblee, toen u als

Tiens schepen weliswaar mee campagne voerde voor de toenmalige CVP, maar geen kandidaat meer was bij de gemeenteraadsverkiezingen. Dat u meer tijd wilde vrijmaken voor uw gezin speelde zeker mee. Maar er was ook een politieke reden, zo begrepen we. Uw visie op de combinatie van de twee politieke niveaus was veranderd en dat had zo zijn reden. ‘Mijn schepenambt’, zo zei u, ‘valt immers moeilijk te combineren met mijn job als Vlaams volksvertegenwoordiger. Nu de CVP daar in de oppositie zit, heb ik er nog méér werk.’

In het leven moet men constant keuzes maken – en dat geldt ook in het politieke leven. Ik vermeldde het al: u koos in 1995 niet voor het federale niveau maar voor het Vlaamse niveau, op basis van de Vlaamse bevoegdheden. Die keuze voor het Vlaams Parlement lag voor de hand, gezien uw grote interesse voor bijvoorbeeld de welzijnssector. Het was bijgevolg typisch dat u in 1995 voorzitter werd van de Commissie voor Welzijn en Gezondheid, die iets later werd omgedoopt tot de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin. Ook in de andere commissies waarvan u vast lid of plaatsvervangend lid bent of bent geweest, kunt u uw competentie laten blijken en komen uw interesses tot hun recht.

Die interesses zijn trouwens zeer breed: behalve de al genoemde domeinen als welzijn en gezondheid zijn dat in de eerste plaats economie en werkgelegenheid. Momenteel bent u voorzitter van de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie: dat zegt genoeg. Verder noem ik nog justitie en jeugdbescherming. Ik herinner me dat ik als nieuw staatssecretaris u in het federale parlement het probleem van de jeugdbescherming en de interpretatie van teksten terzake hoorde aansnijden. Het is een probleem dat vandaag nog steeds niet is opgelost.

U interesseert zich ook voor toerisme, gezinsbeleid en kinderrechten, en leefmilieu. Met betrekking tot verschillende van die thema's haalde u regelmatig de pers met stevige uitspraken en kordate standpunten, dankzij uw gedegen werk in het Vlaams Parlement. Ik herinner mij uw reactie op het voorstel uit 2000 van minister van Werkgelegenheid en Toerisme, de heer Renaat Landuyt, om ‘behoefte’ een vakantie in ons land te gunnen door hun een vakantiecheque te geven. U vond het ‘een onzinnig idee, dat sommigen nog minder zou aanzetten om werk te zoeken’. U sprak van ‘een nieuwe werkloosheidsval’.

Ik kan het niet laten een ludiek voorbeeldje uit een krant te geven. Wat dacht u, beste collega's, van deze openingszin: ‘Volksvertegenwoordiger Trees Merckx is met minister van Onderwijs Marleen Vanderpoorten naar het toilet geweest. Naar het vrouwentoilet uiteraard.’ Wie zou bij zo'n opening niet verder lezen? Stel ik de aanwezigen hier teleur als ik zeg dat de dames serieus bezig waren met hun werk? Het stukje handelde namelijk over het vaststellen van gebrek aan onderhoud en hygiëne van de meisjestoiletten in scholen. Serieuze zaken dus, want er werd gefocust op medische klachten bij leerlingen in het secundair onderwijs. Het ging dus over gezondheid, een van de interessesferen van Trees Merckx, maar de pers maakte er een ‘leesbevorderende’ titel van.

Misschien moet ik nog even doorgaan over de dingen die u ter harte gaan. U bent een bevlogen politica op het gebied van welzijn en gezin. Zo herinner ik me dat u er 5 jaar geleden voor pleitte dat het Vlaams Parlement een gezinslabel zou invoeren voor ondernemingen die een gezinsvriendelijk beleid voeren. U steunde uw voorstel op de ‘oranje jobs’, een idee van de CVP-jongeren.

Met hun gezinslabel zouden ondernemers werkzoekenden te kennen kunnen geven dat werken in hun onderneming met het gezinsleven combineerbaar is. U dacht aan de uitreiking van het label op grond van een aantal criteria, zoals kinderopvang, het overnemen van huiselijke taken, flexibele uren, de soepele mogelijkheid tot deeltijds werk, ouderschaps-, sociaal of educatief verlof, thuiswerken, telewerken, een geleidelijke afbouw naar het pensioen vanaf een bepaalde leeftijd, enzovoorts.

De voorstellen van decreet en de voorstellen van resolutie die u in de periode 1995-2005 hebt ingediend, hebben kinderen, kinderrechten, Kind en Gezin, slachtoffer- en daderhulp, verzoekschriften en drugspreventie als hoofdthema's. De talloze interpellaties en vragen om uitleg die u op uw naam hebt staan, hebben dezelfde thema's. Ze hebben ook nog vele andere thema's, variërend van de vervanging van gevangenisstraffen door alternatieve straffen, de externe hulpverlening in de Antwerpse gevangenis en het beleid inzake zelfmoordpreventie tot de dringende behoefte aan een nieuwe wetgeving in verband met de filmkeuringscommissie, de verlaging van de leeftijdsgrenzen voor wielrennen en motorsporten en de nieuwe campagne tegen de terreur van het schoonheidsideaal en gezonde voeding op school.

Ik kan enkel zeggen dat u uit al die initiatieven naar voren komt als een zeer veelzijdig en sociaal bewogen persoon. Dat hebt u niet enkel bewezen als Vlaams volksvertegenwoordiger, als secretaris van het Bureau of als voorzitter van het Sociaal Comité, maar ook als ambassadeur van het Vlaams Parlement. Dit is een rol die u speelt wanneer u voor bezoekers uit uw kieskring een rondleiding in dit huis organiseert. Menigmaal kiest u voor een dergelijke groep bezoekers, zeker als die groep een link met het gehandicaptenbeleid had, ons blinde personeelslid als gids. Ik weet dat u dat doet omdat u er trots op bent dat het Vlaams Parlement gehandicapten in dienst heeft, maar ook omdat u wilt tonen tot welke onverwachte zaken mensen met een handicap in staat zijn. 'Als blinde een rondleiding geven, men moet het maar doen', lijkt u terecht te willen zeggen.

In al die jaren dat we hebben mogen samenwerken, heb ik u als een schitterende collega leren kennen. Vaak maakte u het ons en mij lastig met uiteenzettingen, vragen en opmerkingen. U was en bent vaak een kuitenbijter, iemand die geen verloren dossiers kent, iemand die ervoor blijft gaan, ondanks het feit dat de beslissing al lang is gevallen. U wilt ons soms toch nog op een bepaald punt wijzen of de minister toch nog iets diets maken. Na die 20 jaar siert dat u. Veel parlementsleden kunnen wat van uw parlementaire inzet leren. Als blijk van onze waardering overhandig ik u namens het Vlaams Parlement de medaille voor uw parlementaire activiteiten gedurende 20 jaar. (*Applaus*)

Geachte heer Sauwens, beste Johan, merkwaardig genoeg vertoont uw levensloop grote gelijkenissen met die van Trees Merckx, althans in het begin. Ook u hebt Latijns-Griekse gevolgd. Ook u hebt uw licentie in de Rechten aan de KUL behaald, in hetzelfde jaar als Trees Merckx trouwens. Ook u bent een gewezen advocaat. Ook u werd in 1985 tot volksvertegenwoordiger in de Kamer van Volksvertegenwoordigers verkozen en werd bijgevolg, dankzij het dubbelmandaat, tegelijkertijd lid van de Vlaamse Raad.

Uw politieke loopbaan begint echter vroeger dan die van Trees Merckx. Vrijwel meteen na uw studies, van 1976 tot 1979, was u al nationaal voorzitter van de VU-jongeren. U was een voorzitter die op de standpunten woog. Op gemeentelijk niveau begon uw carrière in 1977, toen u gemeenteraadslid van Bilzen werd. Van 1983 tot 1989 was u burgemeester van die

gemeente. In 1995 werd u opnieuw burgemeester, en u bent dat nu nog.

U hebt het gemeentelijke en het provinciale niveau een tijdlang gecombineerd: u was provincieraadslid in Limburg van 1977 tot 1985, tot u naar Brussel kwam, als federaal volksvertegenwoordiger en tevens lid van de Vlaamse Raad.

Maar dan lopen de carrières uiteen. U werd gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer van 18 oktober 1988 tot 21 januari 1992. In diezelfde maand januari 1992 werd u gemeenschapsminister – we spreken ondertussen eigenlijk al van Vlaams minister – van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming en u bleef dat tot 20 juni 1995.

Tijdens de legislatuur van 1995 tot 1999 was u Vlaams volksvertegenwoordiger en in juli 1999 werd u weer Vlaams minister, ditmaal van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport. Een klein jaar later, in april 2000, werden de bevoegdheden uitgebreid en werd uw titel Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Sport. In mei 2001 ruilde u de ministerzetel weer voor een zitje in ons halffrond, en werd u opnieuw Vlaams volksvertegenwoordiger.

Aangrijpend voor u, maar ook voor het politieke landschap in ons land, was de onenigheid binnen de Volksunie, een partij die mee het uitzicht van ons land heeft veranderd. De partij viel uiteen in drie groepen en hield na 47 jaar op als dusdanig te bestaan. Het betekende uw overstap van uw Vlaams-nationale biotoop naar CD&V.

Het is duidelijk dat u zich prima thuis voelt in CD&V. Zoals u het zelf verwoordde vorig jaar in *De Morgen*: 'De partij geeft ruimte en vrijheid aan de ondernemingen, voert een no-nonsensepolitiek en heeft ook een sterke sociale inslag. Mijn keuze voor CD&V was logisch toen die partij het confederalisme in haar programma inschreef.'

U bent opgetogen over 'uw nieuwe thuis'. Evengoed ziet u de verdiensten van de vroegere partij, de VU, waarvan u vindt dat ze – naar mijn gevoel terecht – een plaats in de geschiedenis verdient, omdat Vlaanderen stap voor stap, dankzij de VU, een graad van autonomie heeft bereikt waar vele andere volkeren ons om benijden.

U zei: ‘Dit land zal nooit meer hetzelfde zijn, dankzij de VU’. U doelde daarbij onder andere op de goedkeuring van de financieringswet in 1989, waardoor Vlaanderen zoveel meer hefboomen kreeg om de eigen regio vorm te geven. Inzake regionale luchthavens en streekvervoer wou u dat direct zelf mee invullen. Die twee items waren belangrijk voor u: u was immers minister van Openbare Werken en Verkeer in de laatste regering van Gaston Geens. Ik heb toen als collega gemerkt dat u keihard opkwam voor uw ideeën.

Minister van Openbare Werken en Verkeer bent u niet meer, maar u bent nog altijd met die materie bezig. U volgt – met een kritische blik – bijvoorbeeld De Lijn, uw kind, als ik dat zo mag zeggen.

Ik zei daarstraks iets over Trees Merckx en de krantenkoppen, maar u weet in dat opzicht ook van wanten! Ik citeer maar even: ‘Stunts en gestuntel’ – dan gaat het over uw visie op De Lijn. U waarschuwt voor dalende inkomsten en stijgende personeelskosten en u doet dat met de bewoording: ‘De Lijn stevent af op een financieel fiasco’. Ik neem aan dat het werkwoord stevent politiek welbewust gekozen was.

U schreef ook uw ideeën neer. Dat deed u in uw boek ‘Een stap verder’, dat in september 2001 verscheen. U verdedigt 120 bladzijden lang de stelling dat de economie en de arbeidsmarkt in Vlaanderen en Wallonië dermate uit elkaar zijn gegroeid, dat een splitsing van de sociale zekerheid niet alleen wenselijk, maar ook onvermijdelijk is. U gaat in uw boek een stap verder dan de traditionele Vlaamse partijen, die enkel de kostencompenserende delen van de sociale zekerheid willen splitsen.

Ook het volgende voorbeeld is een illustratie van uw ‘eigenheid’. Johan, u was de eerste minister die nadrukkelijk bij het toekennen van de bevoegdheden gevraagd heeft dat sport een herkenbaar beleidsdomein zou worden in de Vlaamse Regering. U was ook de eerste die zich geroepen voelde de titel minister van Sport met waardigheid te dragen. Zo kwam toen de scheiding tussen cultuur en sport tot stand, en was u in Vlaanderen de eerste echte minister van Sport. Als het kriebelt, moet je sporten. Minister Sauwens voelde het blijkbaar kriebelen.

Johan, sport is altijd uw grote liefde geweest. Het is vandaag gevaarlijk iets over voetbal te zeggen, maar u bent al heel lang supporter van STVV, de voetbalclub van Sint-Truiden. Later heeft men u gevraagd

voorzitter van Bilzen VV te worden. U bent eraan begonnen, aan het hoofd van een vernieuwde bestuursgroep. Het eerste jaar is Bilzen VV gedegradeerd, maar vervolgens speelde Bilzen twee keer op rij kampioen. U blijkt toen zowel manager te zijn geweest als strateeg en mascotte, allemaal functies die u cumuleerde.

Niet alleen voetbal interesseert u, u schijnt ook gek te zijn op fietsen. U noemt uzelf geen spurter, meer een fondrenner. Als u in conditie bent, schrikken fietsritten van 150 kilometer u niet af. Ik kan daar alleen maar van dromen.

Er is meer. Ik heb me laten vertellen dat journalisten ooit uw parate sportkennis hebben getest en dat u daarbij geconfronteerd werd met 25 namen en/of woorden uit de sportwereld die als basis dienden voor een recent aanwervingsexamen bij de VRT-sportredactie. De uitslag was verbluffend: u scoorde 24 punten op 25. Maar u bent in de politiek gebleven.

Uiteraard hebt u zich als minister niet alleen met voetbal en fietsen beziggehouden. U kreeg te maken met de dopingproblematiek en een van uw prioriteiten was jeugdopleiding. Wat de jeugd betreft, legde u een link met de sportacademies. U pleitte voor meer sport op school. Ik herinner me nog de discussies met de toenmalige minister van Onderwijs over de uren sport op school. De fysieke conditie van onze jeugd vond u erbarmelijk, en een paar maanden later kwam er een studie uit die dat bevestigde. De school kon daar wat aan doen, vond u, zoals het aantal uren sport verdubbelen. De gemeentelijke sportdiensten kregen extra geld toegeschoven waarmee ze een soort sportacademie konden opstarten. Het idee was dat leerlingen tussen 4 en 12 jaar daar onmiddellijk na de schooluren terecht kunnen voor sportactiviteiten onder deskundige begeleiding.

Beste Johan, ik heb tot nu toe uw persoonlijkheid en uw daden vooral belicht aan de hand van sommige bevoegdheden die u als minister had. Ik heb nog niets gezegd over Johan Sauwens als minister van Binnenlandse Aangelegenheden. In die functie trad u bijvoorbeeld op als voogdijminister over de zes speciale gemeenten nabij het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. U deed als minister een rondgang in de Rand. U wilde duidelijk stellen dat de gemeenteraden van Wezembeek-Oppem, Kraainem, Sint-Genesius-Rode, Linkebeek, Drogenbos en Wemmel zich niet moeten bezighouden met het veranderen van de

rechtsregels. De gemeenteraad moet het beleid voor de inwoners van de gemeente gestalte geven, zei u. Discussies over de Grondwet of de andere rechtsregels horen thuis in het parlement of in een conferentie over de staatshervorming, zei u. Er was echter een erfenis van rondzendbrieven. Welnu, uw standpunt was duidelijk: die rondzendbrieven zijn er nu eenmaal en dus moeten ze worden nageleefd. U nam er geen letter van terug.

Als lid van het Comité van de Regio's en als minister van Buitenlandse Handel had u veel contacten met buitenlanders die in Vlaanderen wonen, vaak in de Rand. U beseftte dat Vlaanderen bij die mensen een negatief imago heeft, gedeeltelijk doordat zij zich informeren via de Franstalige media. U wilde zich daar niet bij neerleggen, u wilde de internationale gemeenschap open tegemoet treden.

Als minister bevoegd voor Monumenten en Landschappen, hebt u voor enige beroering gezorgd bij sommige groepen. Ik kan ervan meespreken hoe u telkenmale tot de orde werd geroepen door toenmalig minister Kelchtermans als u weer een monument of een landschap had beschermd. Toen u de procedure opstartte voor de bescherming van het koninklijk domein en zijn ruimere omgeving in Opgrimbie als landschap, was de maat helemaal vol. U wilde voorkomen dat er een slotklooster gebouwd zou worden op het koninklijk domein, hoewel de bouwvergunning daarvoor eerder was afgeleverd door minister Kelchtermans. U drong erop aan naar alternatieve vestigingsmogelijkheden voor het slotklooster te zoeken. Volgens u bezit Vlaanderen voldoende beschermde leegstaande gebouwen die op een nieuwe bestemming wachten en die bovendien in aanmerking komen voor restauratiepremies.

Door de verschillende periodes waarin u minister was, te belichten, heb ik een aantal thema's genoemd waarmee u zich bezig hebt gehouden. In die domeinen bent u als Vlaams volksvertegenwoordiger ook actief. Als voorzitter van de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften hebt u onder meer met betrekking tot de staatshervorming een belangrijke bijdrage geleverd.

U hebt voorstellen van decreet en voorstellen van resolutie ingediend over onderwerpen als de NMBS, mobiliteit, landschappen, de gezinsbijslageregeling, de begroting, de interne audit, het bestuurlijk beleid en sport. Ik vergeet er zeker nog een paar, zoals milieu en natuur.

Hoe belangrijk is de natuur niet voor u! Wist u, dames en heren, dat Johan Sauwens een verwoed vogelspotter is? De verreijkker is nooit ver uit zijn buurt. Geen sperwer, geelgors of steenuil ontgaat hem. Hij heeft eens gezegd dat één ijsvogel een hele rotweek kan goedmaken – ik hoop dat hij het toen niet had over deze assemblee. Overigens heeft hij het soms ook lastig met de natuur, allergisch als hij is voor boom- en graspollen, noten en katten – maar dit even terzijde.

Beste Johan, op uw website zegt u dat uw politiek engagement bestaat uit een streven naar meer welvaart en rechtvaardigheid in onze samenleving, uit het steeds beter willen doen, het steeds vooruitgaan.

U stelt dat dit steeds beter willen doen ook geldt voor de politieke overheid: minder regelgeving, minder betutteling, minder lasten, een meer efficiënt bestuur. Een goed parlement zou elke maand minstens één decreet of besluit moeten intrekken, vindt u. Het zijn zaken die ook in ons Vlaams Parlement en bij mezelf leven.

Johan, het is me dan ook een genoegen u na dit huldebetoon een ereteken te mogen overhandigen als blijk van onze waardering voor uw twintigjarige inzet in onze parlementaire assemblees. (*Applaus*)

– *De voorzitter reikt de medailles uit aan mevrouw Trees Merckx-Van Goey en de heer Johan Sauwens. (Applaus)*

Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, collega's ministers, geachte leden, maar vooral beste Trees en Johan, Max Weber zei ooit dat politiek is als boren in hard hout: het vergt toewijding, geduld en vooral veel overtuiging. Zelf zei u, beste Trees, het volgende: 'Het Vlaams Parlement moet een plaats zijn waar alle opinies aan bod komen, zodat uiteindelijk de decreten van ons allen zijn.' U bent ten diepste overtuigd van de meerwaarde van het debat in de democratie en bij het ontwikkelen van de wetgeving. Zelf hebt u uw parlementaire werk steeds opgevat als 'lobbyen voor de belangen van de mensen', en zo lobbyt u nu ook voor de rol van de parlementsleden. Dat doet u vandaag onder meer als voorzitter van de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie. De regering valt het op dat u deze commissie leidt met de gedrevenheid die u kenmerkt: u bent overtuigend en overtuigd.

Ook reeds vroeger, tijdens uw loopbaan in de landelijke beweging, was u bekend voor deze aanpak van: de handen uit de mouwen, de beide voeten op de grond. Het is ook vanuit die inspiratie dat u steeds de participatie van en de aandacht voor vrouwen in de samenleving en de politiek hebt vooropgesteld.

Trees, als juriste benadert u de zaken ook vanuit een analytisch perspectief. De rode draad tussen alle beleidsdomeinen en commissies wordt door u vaak onderbouwd met de nodige commentaar en beschouwingen. Want inderdaad, u bent niet voor al te vlugge politieke uitspraken.

Ook daarom bent u voorstander van meer wetenschappelijke ondersteuning van het parlementaire denkwerk. En ook al moeten in uw ogen de parlementairen blijven luisteren naar de mensen om te kunnen blijven functioneren als megafoon van die mensen, toch, zegt u, moeten ze hun andere oor te luisteren leggen bij de wetenschap. Er is volgens u behoefte aan meer wetenschappelijke input in het wetgevende werk, aangezien de vragen waarmee de wetgever bezig is, ook steeds ingewikkelder worden.

Beste Trees, u bent de voorbije 20 jaar vaak bezig geweest, ook als commissievoorzitter, met vraagstukken die niet zonder wetenschappelijke inzichten kunnen worden benaderd, zoals welzijn, gezondheid, gezin en bijzondere jeugdzorg. Collega's, wat de bijzondere jeugdzorg betreft, heeft mevrouw Merckx er mee voor gezorgd dat in rondetafelgesprekken en met veel werk een consensus kon worden bereikt voor de hele sector. Trees, u hebt mee de krijtlijnen getekend en de zaak op de sporen gezet. En vanuit het besef van de complexiteit van de materie hebt u ook mee een geheel van maatregelen uitgetekend, dat ook vandaag nog als een leidraad voor het beleid wordt gehanteerd.

Temidden van de maatschappelijke onrust die de affaire-Dutroux met zich meebracht, en dankzij de verscherpte aandacht voor de veiligheid van kinderen in onze samenleving, lag u mee aan de basis van de strategie voor de zorg voor slachtoffers over de tegenstellingen tussen meerderheid en oppositie heen. Kinderen en hun rechten krijgen nog altijd uw zeer bijzondere aandacht, en dat siert u. U doet dat vanuit een bekommernis, soms zelf een verontwaardiging.

Over kinderen en hun rechten zei u: 'Ook kinderen verdienen de aandacht van het parlement. Kinde-

ren zijn het meest waardevolle dat we hebben.' Het is onder uw persoonlijke impuls dat de Vlaamse Gemeenschap beschikt over een goed werkend Kinderrechtencommissariaat en dat de kindertoets in onze regelgeving een aandachtspunt is geworden. Zoals u terecht zegt, beginnen de rechten van de mens bij die van de kleine mensen, bij de rechten van het kind. Het welzijn van de mensen, groot en klein, is dus heel duidelijk de drijfveer van uw parlementaire werk.

Net zoals de andere gehuldigde van vandaag, Johan Sauwens, hebt u ook de tijd van de Vlaamse Raad gekend, in de vorige eeuw. Het was de tijd van het dubbelmandaat, toen u de ene week in de Kamer zat, en de andere week in de Vlaamse Raad. In de Kamer volgde u vooral Justitie, vanuit uw opleiding en vorming en ook uw eerste beroepsactiviteit. In de Vlaamse Raad was u vooral bezig met Welzijn en Gezondheid. U noemde deze laatste materie 'de achterkant van de justitie, het ontbrekende luik van de justitie en het nazorggedeelte van de justitie'.

Daarmee deed u uitspraken die een oproep inhouden, zoals opvalt in alle uitspraken die u doet. Die oproep is dat we in het parlementaire debat en in het wetgevende werk altijd voor ogen moeten houden dat de politiek in dienst staat van de mensen groot en klein, in dienst van hun welzijn. Dat menselijk welzijn, waarbij de politiek instaat voor de randvoorwaarden ervan, is heel breed. Dat zien we ook in de brede waaier van ontwerpen waaraan u hebt gewerkt. Naast de reeds genoemde materies, handelden ze bijvoorbeeld over de OCMW-wet, de problematiek van de biodiversiteit, het handels- en economisch recht, de zorgverzekering, en het statuut van de meewerkende echtgenote in de landbouw.

Dames en heren, of het nu gaat over economie, welzijn of gezondheid, al deze materies hebben voor Trees Merckx te maken met de inrichting van de samenleving waarin – om het met haar woorden te zeggen – de politici de ruimte moeten krijgen en nemen om de dingen ten gronde en ten goede te veranderen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, beste Trees, namens de Vlaamse Regering sluit ik me aan bij de woorden van lof van de voorzitter van het parlement en dank ik u van harte voor 20 jaar inzet. In die 20 jaar hebt u het beste van uzelf gegeven om het Vlaamse volk hier en op andere plaatsen te vertegenwoordigen. (*Applaus*)

Geachte heer Sauwens, beste Johan, ‘de democratie is geen historisch ideaal, maar een moeilijke praktijk’. De woorden zijn van de Franse historicus Pierre Rosanvallon. Met die woorden wijst hij erop dat de democratie niet zomaar een punt is dat we op een bepaald moment in de geschiedenis hebben bereikt ‘sans retour’, maar wel het beste is van alle politieke systemen dat we telkens opnieuw, dag in dag uit, moeten realiseren door de praktijk van ons politiek bedrijf. Dat betekent dat de democratie zelf altijd weer verdere democratisering behoeft, uiteraard aangepast aan de evolutie van de samenleving en haar uitdagingen, maar telkens uitgaande van de fundamentele vraag: is onze politieke ordening in haar praktisch functioneren en is mijn persoonlijke werk voldoende gericht op de uitoefening van de macht van het volk, voor het volk en door het volk?

Politiek hoort, zeker in de ogen van Johan Sauwens, dicht bij de mensen plaats te grijpen en dicht bij hun samenleven gerealiseerd te worden, want de politiek dient de samenleving en niet omgekeerd.

Dames en heren, de loopbaan van Johan Sauwens put daaruit kracht: van eerste man in Bilzen, mede gegroeid vanuit de Limburgse provincieraad, en dan via 20 jaar harde inzet op nationaal vlak tot de zelf verworven markante plaats in de recente Vlaamse politieke geschiedenis en de Wetstraat anno 2005.

Beste Johan, als eerste man in Bilzen, verankerd in de lokale samenleving, is het subsidiariteitsbeginsel van de democratie u heel dierbaar. Als maatschappijbewuste flamingant die als student nog voor ‘Leuven Vlaams’ leuzen heeft gescandeerd, in de inspraakbeweging het woord heeft gevoerd en bij de Limburgse mijnstaking aan de poorten van de mijnen piket heeft gestaan, betekent ‘dicht bij de mensen’ of ‘midden de mensen’ voor u drie dingen: strijd voor zelfbestuur en eigen identiteit van de Vlaamse regio, herwaardering van het parlement in het algemeen en van het Vlaams Parlement in het bijzonder als volksvertegenwoordiging en veel rechtstreekse contacten met de mensen.

Johan, u hebt mee getimmerd aan de lange weg van Vlaams zelfbestuur waar andere Europese regio’s vandaag naar opkijken. U was daarbij vooral voorstander van haalbare stappen waarin velen konden treden, maar u was op tijd en stond ook een doorzetter. De senioren in de Vlaamse en Belgische politiek zullen het zich nog herinneren: in 1987, toen het Vlaams Parlement nog de Vlaamse Raad was en de

leden ook in de Kamer zetelden, stelde u wekelijks uw vraag over Voeren. U was geduldig, maar met het geduld van de hamer die telkens weer op dezelfde spijker klopt. Ik kan getuigen dat u dat geduld en die vasthoudendheid vandaag nog steeds bezit.

Uw geduld is soms ook heel diplomatisch. Als voorzitter van de Commissie voor Staatshervorming in 1995-1996 bent u er door uw diplomatieke geduld in geslaagd om vijf belangrijke resoluties over de verdere stappen in de staatshervorming door dit parlement te laten goedkeuren met quasi unanimité. Alleen uw geduld en uw charisma als verzoener konden daar borg voor staan. Die resoluties gelden vandaag nog steeds als referentie voor dit parlement en de regering. Een referentie is trouwens ook het denkwerk dat u verrichte over een eigen Vlaamse sociale zekerheid.

U bent niet alleen een strijder voor een voortgaande scheiding tussen de federale en regionale bevoegdheden, u bent ook een bewaker van de scheiding der machten. Het gaat u niet zozeer om de scheiding der machten tussen de uitvoerende en rechterlijke macht, maar ook en vooral om de scheiding der machten tussen de uitvoerende en de wetgevende macht. Ook hier verzet u zich tegen de centralisatie van de macht, want ‘freedom of speech’ staat al altijd bovenaan in uw rechtencode, niet alleen omdat u het talent bezit om behendig het woord te voeren, maar omdat u het spreekrecht voor de volksvertegenwoordiger prioritair vindt voor de goede werking van de democratie. In uw ogen mag die volksvertegenwoordiger nooit vergeten dat hij eerst en vooral het volk zelf vertegenwoordigt: niet zomaar abstract de natie, maar de concrete mensen zodat het mandaat dat hij krijgt van het volk, letterlijk wordt genomen.

De rechtstreekse band met herkenbare mensen hebt u trouwens bij uw eerste eedaflegging in 1985 met een klein incident onderstreept, doordat u naast uw trouw aan de koning en gehoorzaamheid aan de Grondwet, ook de getrouwheid aan de mijnwerkers wou zweren. Het was de tijd van de mijnsluitingen.

Johan, contact met het volk is voor u een tweerichtingsweg, en dat is de veiligste. Als gewezen minister van Verkeer hebt u heel wat gedaan om de levensgevaarlijke driebaanswegen af te schaffen. Contact met het volk betekent enerzijds de zorgen en vragen meenemen in uw politieke functie en anderzijds dag in dag uit het beleid terugkoppelen. ‘Een politicus moet de polsslagen voelen en heeft een vertaalrol’, zegt u.

De dienstbaarheid van de politicus aan zijn gemeenschap, van de kroeg tot de zitdag op uw burgemeestersbureau, over het parlement, blijft uw leidmotief.

De politicus die ook een vertrouwenspersoon durft te zijn, blijft het best realistisch. Hij wordt in de samenleving ook geconfronteerd met de realiteit van armoede en eenzaamheid in deze samenleving. Vanuit die wetenschap die ondersteund werd door een grote sociale bewogenheid, hebt u in de voorbije twintig jaar een belangrijke rol gespeeld in het Limburgse reconversiedossier.

Men omschrijft u soms als berekend, maar niet onberekenbaar. Doelmatigheid en efficiëntie zijn karakterkenmerken van u. Ze hebben ervoor gezorgd dat u de kar trok van de belangrijke hervormingen. Spreiding van verantwoordelijkheid, dienstbaarheid en transparantie waren voor u de kernbegrippen voor de hervorming van de Vlaamse administratie die wij nu mogen implementeren.

Vanuit diezelfde volkse verbondenheid hebt u als gemeenschapsminister een trendbreuk gerealiseerd op het vlak van het verkeer met onder meer een Vlaams fietsbeleid, een verkeersveiligheidsbeleid en uiteraard de oprichting van De Lijn. U was ook op een ander domein pionier, u was ook de eerste Vlaamse minister bij wie sport een aparte bevoegdheid was.

Beste Johan, het gemeenschapsgevoel staat voor u voorop, in Bilzen, in Limburg, in Vlaanderen. Het is dé basis van uw engagement. U beklemtoonde dit gemeenschapsgevoel ook in zijn historische perspectief, met aandacht voor de eigen culturele identiteit van Vlaanderen en de Vlamingen. Respect voor Vlaanderen en zijn inwoners en symbolen is voor u terecht een prioriteit. Op onze beurt hebben wij allen, de Vlaamse Regering inbegrepen, respect voor uw inzet van de voorbije twintig jaar en willen wij u danken omdat u steeds het beste van uzelf gaf om het Vlaamse volk te vertegenwoordigen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, heren ministers, geachte collega's, ik dank u van harte voor de woorden van hulde. Meer dan wie ook, besef ik hoe relatief ons politiek bestaan is. Het is dan ook met een groot gevoel van dankbaarheid dat ik deze dagen de gelukwensen in ontvangst neem. Dankbaarheid

omdat ik in die twintig jaar mee heb mogen bouwen aan een autonoom Vlaanderen, als bouwsteen van een betere wereld.

Vooreerst dank ik mijn familie, mijn overleden vader, mijn moeder, mijn echtgenote Mimi, de drie zonen, mijn broers en zus voor de voortdurende steun, zeker ook in de moeilijke dagen.

Dank ook aan de tientallen en tientallen medestanders, militanten, sympathisanten die keer op keer enorm hebben meegewerkt aan de partijwerking en aan de achttien verkiezingscampagnes waaraan ik heb deelgenomen sinds 1976.

Collega's, wij beseffen te weinig hoe belangrijk de politieke partijen als structuur zijn: organisaties waarin de leden via afdelingen, arrondissementele en nationale congressen meedenken en beslissen over de toekomst van onze samenleving, gedreven door echt engagement, met groot respect voor vrije meningsuiting, debat en democratische besluitvorming, en los van eigen ambities. Wij moeten beseffen dat de 'Dimarso-democratie' van de spin doctors veel te vluchtig is om echt aan de toekomst te bouwen.

Meer nog dan politieke marketing en mediatraining heeft Vlaanderen nood aan echte leiders die vanuit hun inzicht en ervaring bakens uitzetten en een houvast bieden in de uitdagingen van de toekomst.

Mijn grootste dank gaat naar mijn eigenlijke opdrachtgever, de Limburgse en Vlaamse kiezers die mij in de loop van die 20 jaar naar dit parlement hebben afgevaardigd om hun belangen te verdedigen. Het is hun duizendvoudig vertrouwen dat mij steeds opnieuw steunt en aanmoedigt. In de vedetencultus die de politiek is geworden, vergeten wij al te vaak dat niet wijzelf belangrijk zijn maar wel het Vlaamse volk dat van ons inzet, inzicht en integere daadkracht verwacht.

Voor de Limburgers zijn de voorbije 20 jaar bijzonder moeilijk geweest. Ik denk aan de mijnsluitingen, het reconversiedebat dat erop volgde en de opeenvolgende Limburgplannen en toekomstcontracten. We hebben samen vaak dramatische beslissingen moeten nemen maar we zijn er nog lang niet. De achterstand ten opzichte van de rest van Vlaanderen blijft bijzonder groot. Met meer dan 40.000 werklozen en een grote afhankelijkheid van het kwijnende industriële weefsel, blijft grote alertheid geboden.

Van die 20 jaar heb ik 16 jaar deel uitgemaakt van de VU-fractie in het parlement, tot de Volksunie in 2001 werd ontbonden. Aan mijn VU-collega's van toen waarvan er hier heel wat aanwezig zijn, zeg ik dat wij fier mogen zijn op de weg die sinds de jaren zestig is afgelegd. Onder druk van honderdduizenden Vlaams-nationale stemmen is België omgevormd van een unitaire tot een federale staat, waarbij grote bevoegdheidsdomeinen autonoom door de twee grote deelstaten worden beheerd.

Onder impuls van de opeenvolgende VU-congressen zijn belangrijke nieuwe maatschappelijke thema's op de politieke agenda geplaatst: milieubescherming, ontwikkelingssamenwerking, sociale thema's zoals het gewaarborgd minimuminkomen, voedselveiligheid, wapenhandel, enzovoort.

Aan de honderdduizenden VU-kiezers van weleer zeg ik in alle duidelijkheid dat de eerlijke Vlaamse idealen verder worden gedragen in weliswaar andere politieke formaties, maar met groot respect voor de keuzes die iedereen persoonlijk heeft gemaakt. Niemand heeft wat dat betreft de Vlaamse wijsheid in pacht. Ikzelf heb me voor 100 percent geëngageerd in een grote Vlaamse partij die resoluut heeft gekozen voor het confederale staatsmodel. Vlaanderen en Wallonië krijgen een grotere autonomie en beslissen samen welke beleidsdossiers op federaal Belgisch vlak nog worden uitgeoefend.

Mijn beslissing is ook gestoeld op de personalistische visie die ik met het merendeel van de Vlamingen deel, met name respect voor de vrijheid van het individu, gekoppeld aan een grote sociale verantwoordelijkheidszin. Ik dank de tientallen CD&V-collega's voor de wijze waarop wij samen de visie van respect, waarden en normen dagelijks kunnen uitdragen.

Vlaanderen heeft vandaag meer dan ooit nood aan samenwerking en frontvorming, veeleer dan aan opbod en opsplitsing. In dit verband kunnen we het belang van de volgende federale regeringsvorming niet genoeg onderstrepen. In ons Vlaams Parlement is er een overweldigende meerderheid die een grote institutionele verandering wil. De resoluties van 1999 hebben dat aangetoond. De methodiek van de Costa's en het Forum is heilloos gebleken.

Geen enkele Vlaamse partij mag in 2007 in een nieuwe federale regering stappen als er geen substantiele vooruitgang wordt geboekt in de splitsing van de sociale zekerheid, onder meer door de overheveling

van de kinderbijslagen, de gezondheidszorg en het tewerkstellingsbeleid. Verder moeten de deelstaten bevoegd worden voor het volledige mobiliteitsbeleid, grote delen van justitie, de personen- en vennootschapsbelasting, enzovoort. We willen niet splitsen om te splitsen, wel omdat Vlaanderen en Wallonië eindelijk een beleid op eigen maat moeten kunnen voeren. Zoals het eigen beleid inzake openbare werken en verkeer het aantal ongevallen drastisch heeft doen dalen in Vlaanderen en in Wallonië, zo zal een eigen loonkostbeleid ons helpen onze economie opnieuw slagkrachtig te maken en onze sociale zekerheid betaalbaar te houden.

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb al meermaals laten weten dat ik niet altijd gelukkig ben met de wijze waarop het spreekrecht van de volksvertegenwoordiger binnen bepaalde banen wordt geleid. Ik wil, zeker vandaag, niet vitten over het reglement, wel wil ik van de gelegenheid gebruik maken om het parlement op te roepen zijn rol van controleur van de regering ten volle te spelen. Het echte parlementaire debat moet hier worden gevoerd en niet in de koffiekamer. Een democratie is pas sterk als zijn parlement persoonlijkheid heeft, de rechten van de oppositie worden gerespecteerd en het recht op kritiek wordt aanvaard. Laat ons in deze prille Vlaamse volksvertegenwoordiging bouwen aan een gezond spanningsveld tussen parlement en regering. Vlaanderen zal er enkel beter van worden.

Mijnheer de voorzitter, ik ben – ik moet het bekenen – in de loop van die 20 jaar mijn dienstbetoon blijven verderzetten. In de jaren negentig – tijdens de hype van de nieuwe politieke cultuur – werd dit sterk afgeraden. Toch geloof ik zeer sterk in die Vlaamse aanpak. Een politicus moet niet enkel besturen vanuit de parlementaire bibliotheek, maar wel vanuit het volk. Hij moet de polsslag voelen. Ik zie zo wekelijks enkele tientallen mensen op mijn zitdag. Die dagelijkse toetsing met de verzuchtingen en noden van onze mensen houdt ons alert en legt de zwakke plekken van ons bestuurlijk systeem bloot.

Wat mij vandaag bijzonder treft, is het groeiend aantal mensen die, ondanks het uitgebreid netwerk van hulpverleners, toch uit de boot dreigen te vallen. Veel mensen lijden in eenzaamheid, er is veel wanhoop. Zo zijn vele tienduizenden Vlamingen en hun kinderen het slachtoffer van echtscheidingen tegen hun wil. Onze maatschappij heeft vooral behoefte aan veel menselijke warmte, aan vriendschap, aan

erkenning en waardering. De politicus kan daarin een bescheiden rol vervullen.

In mijn periode als jongeren voorzitter dweepten wij met het integraal federalisme: het tweehandensbeleid. Met de ene hand hou je de hand vast van de mensen die je afvaardigen, met de andere hand sta je in Brussel in het beleid. Die permanente brug- en vertaalfunctie als vertrouwenspersoon vervullen, is een echte roeping. Het is een van de mooiste jobs die er zijn, volksvertegenwoordiger in de echte zin.

Geachte collega's, als we dat alles samen kunnen invullen met veel positief denken en een grote dosis optimisme, dan dienen we onze gemeenschap in de echte zin. Ik wil er alleszins nog vele jaren samen met u aan werken. Ik dank u. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president en ministers, collega's, vrienden, familie, maar vooral ook de oud-collega's die hier aanwezig zijn, als laatste spreker op dit middaguur en na deze mooie viering, zal ik, tegen mijn gewoonte in, kort en bondig zijn. (*Gelach en applaus*)

Ik zal geen grote overzichten geven, geen dossiers aanhalen van 20 jaar geleden en daarbij in de zaal kijken wie mee het parlement – toen de Vlaamse Raad – waarmaakte.

Ik zal dus kort en bondig zijn. Kom me echter achteraf niet zeggen dat ik niet volledig ben geweest en dat ik een en ander heb vergeten. (*Gelach*)

Viering of geen viering, dat heeft de afgelopen heel wat stof doen opwaaien. De zaak heeft ook heel wat media-aandacht gekregen. Er is zelfs wel wat discussie over gevoerd. Eric, niemand heeft zin om afscheid te vieren, en ik zeker niet. Collega's, ik blijf graag beschikbaar. (*Gelach*)

Feesten bij het einde van mijn mandaat, dat leek me echter helemaal niets. Ook voor mij geldt dat ik liefst geen bloemen krijg. Ik heb liever een feest. Een feest brengt veel – liefst heel veel – mensen bij elkaar: collega's, gewezen collega's, maar vooral familie, vrienden, die in de afgelopen jaren veel voor ons hebben betekend.

Als ik over de familie iets zeg, word ik zeer emotioneel. Dan val ik door de mand en ben ik ook weer niet kort en bondig. We hebben al een viering achter de rug. Sommige collega's, oud-collega's, en vooral de familie, waren aanwezig toen we een maand geleden in Het Posthof heel uitbundig hebben gevierd. Mijn meest kritische kiezers, die bovenaan zitten, zullen me dus wel vergeven dat ik hier niet door de mand wil vallen.

Feesten dienen om ervaringen omtrent een afgelegde weg te laten samenstromen. Bij een feest gunnen we elkaar iets. Het zou eigenlijk een voorvoelen moeten zijn van wat altijd moet kunnen. In feesten raakt de tijd heel even de eeuwigheid: 't is vieren, 't is meerstemmig, het stuwt ons voort en nodigt ons uit om toch opnieuw dag na dag onze weg te gaan door al onze activiteiten, zorgen en beslommeringen heen. Ook voor een parlementair mandaat van 20 jaar is een feest welkom.

Ook ik dank de voorzitter en de minister-president voor hun lovende woorden en aanwezigheid. Ik weet dat de minister-president daarvoor een belangrijk deel van mijn achterban in de steek moet laten. Ik neem echter aan dat hij op de Landbouwradaad zijn schade nog wel zal inhalen.

In die 20 jaar veranderde er veel, zo niet alles. Ik vind alleszins dat we heel veel geluk hebben gehad en kansen zat hebben gekregen. In 1985 begon ik aan een dubbelmandaat: volksvertegenwoordiger en lid van de Vlaamse Raad. We waren Belgisch en Vlaams parlements lid op hetzelfde moment. Daardoor hadden we een visie op het geheel. Meer nog, het bood ons de kans te manoeuvreren op twee niveaus. Er waren toen geen excuses om een probleem niet in zijn geheel aan te pakken. Dit mis ik nu soms wel, niet dat ik spijt heb van de grote verworvenheid van dit rechtstreeks verkozen parlement. We zijn echter dikwijls afhankelijk of zelfs de dupe van de onbestedheid van het niveau waar we niet kunnen spelen.

Het gebrek aan coherente bevoegdheden wordt elke dag zwaarder. Het weegt door. Dikwijls slagen we er als Vlamingen niet in om onze Vlaamse prioriteiten federaal te implementeren. Ik geef toe dat we enige kordaatheid en standvastigheid met betrekking tot onze eigen bevoegdheden ook niet altijd waarmaken. Daar zit nog een opdracht. We moeten niet alleen naar de anderen kijken. Ik doe een oproep om binnen onze bevoegdheden iets kordater te zijn om het algemeen welzijn en belang van de 6 miljoen

Vlaamse burgers te blijven waarmaken. Zoals de heer Sauwens zei, blijven de verdere stappen in de staatshervorming noodzakelijk voor het parlement en de regering. Het is een gezamenlijke opdracht.

Er is nog iets veranderd: vroeger hadden we een rugzak en een achterban. Doorgaans raakte je na vele eerdere pogingen in combinatie met erg veel inzet en na het voorleggen van een heel palmares van kennis en kunde, op een verkiesbare plaats. Met een rugzak vol ervaring, opleiding en expertise werd je door je fractie ingeschakeld in een aantal projecten. Naast die rugzak had je de achterban. Binnen en buiten de partij besteedden we uren aan terugkoppelen, uitleggen, verantwoorden en luisteren. Kortom, we trokken de boer op met onze ideeën. We waren tenslotte vertegenwoordigers van het volk, nu zijn we eigenlijk een beetje parlementair.

De hulde van vandaag is dan ook voor mij zeker een viering van en voor de achterban. Voor de kiezers en de sectoren die me jarenlang vertrouwen blijven geven: de boeren, de klanten van Justitie, en vooral de vele preventiewerkers, hulpverleners en verzorgers uit de zachte sectoren van welzijn en gezondheid die vaak terecht twijfelen aan de aandacht die ze in het beleid krijgen.

Sinds de rechtstreekse verkiezing van het Vlaams Parlement heeft dit parlement een duidelijke plaats in de besluitvorming. De posities zijn duidelijk: de regering is de uitvoerende macht, het parlement de wetgevende. Er zijn tijd en middelen beschikbaar om dossiers ten gronde uit te pluizen en te bespreken. Er vinden grote debatten plaats. Dikwijls denk ik nog met veel heimwee terug aan de eerste legislatuur van 1995-1999 toen zowel de meerderheid maar ook samenwerkingsverbanden over de grenzen van meerderheid en oppositie heen erin slaagden om veel zaken door te drukken – in overleg met de regering maar soms ook zonder de medewerking ervan.

Ik hoop dat dit parlement de ambitie genereert om onafhankelijk, deskundig en transparant te werken. Ik pleit voor een parlement dat zich niet laat reduceren tot het stellen van vragen en het bekrachtigen van besluiten en beheersovereenkomsten. Ik pleit voor een parlement dat meer doet dan het afvijlen van de scherpe randjes. Het moet doen wat het moet doen: de essentiële zaken bepalen, het kader uitstip-

pelen, zijn plaats in de besluitvorming innemen en het beleid sturen. Dit is dan ook een oproep om te blijven vechten voor ruimte voor het parlement. Ik heb het dan over ruimte voor dialoog, luisterbereidheid, overleg en debatten waarin de chronometer niet de belangrijkste factor is.

Het regeerakkoord geeft ons kansen genoeg om hiervan een gezamenlijke opdracht van parlement en regering te maken. Mijn pleidooi impliceert dan ook een verzoek tot de regering om niet met koudwatervrees dit parlement te benaderen. Ik denk dat Vlaanderen zijn rechtmatige plaats zal krijgen als parlement en regering als bondgenoten optreden. Ik heb de afgelopen twintig jaar velen zien komen en gaan: veel soorten, veel mannen en stilaan ook meer vrouwen. De ene haalt al gemakkelijker de pers dan de andere. Maar allen zoeken we onze weg in het parlementaire raderwerk.

Ik besluit met een dankwoord. Ik dank de collega's voor de prettige samenwerking en de kritische verstandhouding met de regering. Ik dank ook alle medewerkers van het parlement die dankzij hun inzet en bekwaamheid ons bijstaan in het uitvoeren van onze opdrachten: de bodes, de commissiesecretarissen en de andere ambtenaren, en zeker ook de personeelsleden van de Ombudsdienst, het Kinderrechtencommissariaat en het viWTA. Ik hoop dat we nog lang ons werk collegiaal en constructief kunnen verderzetten. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Merckx, na uw onvolledige maar toch volledige toespraak van 20 minuten kan ik jullie zeggen dat dit feest u is gegund. Uw werk als parlements lid – en het werk van diegene die vandaag geen huldiging wou – verdient het. Het parlement heeft het nodig dat uw werk voor het voetlicht komt. In elk geval bedank ik u namens deze assemblee voor het geleverde werk. En ik hoop dat de kleine spanning tussen de wetgevende en de uitvoerende macht altijd blijft bestaan, want dat komt de democratie ten goede. (*Applaus*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Geachte collega's, dames en heren ministers, graag nodig ik u nu, samen met de jubilarissen en de genodigden, uit in de Schelp waar het Vlaams Parlement u een receptie aanbiedt.

Wij komen om 14.30 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.46 uur.*
